

SØVÆRNS- ORIENTERING

Søværnets Flyvetjenestes deltagelse i øvelse SHARP SPEAR 1989

For første gang efter indførelsen af Lynx helikopteren har Søværnets Flyvetjeneste (SVF) deployeret i fuldt omfang i en øvelsessituation. Dette er en hel ny måde at operere på for SVF, idet der under normal øvelsesaktivitet kun opereres med det antal helikoptere, der netop er tilstrækkelig til at kunne fuldføre et specifikt øvelsesprogram.

Målet for SVF var at deltage med max. antal helikoptere under hele øvelsen, og det var så heldigt, at kun en helikopter var til større eftersyn på øvelsestidspunktet.

Ud af SVF's helikoptere var to udstationeret på inspektionsskibe, heraf var inspektionsskibet BESKYTTEREN (BSKN) tillige øvelsesdeltager og dermed indgik dens helikopter i øvelsen. En helikopter blev udstationeret på Vagar på Færøerne, da Færøernes Kommando var uden BSKN i øvelsesperioden. De resterende fire helikoptere deltog alle i øvelsen, idet tre permanent var deployeret i terrænet, mens den sidste helikopter stod på Flyvestation Værløse i VIP- og presseberedskab. Denne helikopter blev tillige anvendt i forbindelse med gidselaffæren i København.

Feltflyveplads i Stevns området. (SVF FOT)

Den 8. september rykkede SVF ud med såvel helikoptere som med teknikere til MOBA LOG på Stevns, hvorfra de indledende operationer blev udført. Igennem de næste 10 dage skiftede SVF lokation fem gange rundt på Sjælland, og herudover blev en helikopterudstationeret på Bornholm igennem tre døgn. Den samlede flyveaktivitet androg 144 timer og 25 minutter fordelt på 120 timer og 15 minutter fra den landbaserede helogruppe og 24 timer og 10 minutter fra BSKN. Ialt blev der fløjet 89 missioner af varighed fra 10 minutter til 2,5 time. Dette svarer til, at der har været en helikopter i luften næsten 15 timer i døgnet, hver dag igennem hele øvelsen. Specielt overvågningsrollen var et værdifuldt supplement til den etablerede farvandsovervågning i den indledende fase af øvelsen. Her er en helikopter en fleksibel

platform, der på kort varsel kan afpatruljere store områder.

Søværnets Flyvetjeneste's LYNX detachement.
(SVF FOT)

Denne store øvelsesaktivitet har medført, at der er tilført SVF en erfaring hvad angår deployering, som kan anvendes i fremtidige øvelser. På trods af, at det er mange år siden, der har været en sådan øvelse, er det håbet, at det vil gentage sig, idet det giver et stort udbytte såvel for flyvebesætninger som for det tekniske personel.

(SVF)

Konvoj over ^Nnordsøen

Efterårets øvelse SHARP SPEAR gav også de indkaldte rådighedsofficerer rig mulighed for at vedligeholde rutinen i at sejle konvoj.

Konvojer opfattes af mange som noget, der hører Anden Verdenskrig til, men kendsgerningerne er, at uden en massiv strøm af forsyninger til Europa og internt mellem Europas havne vil

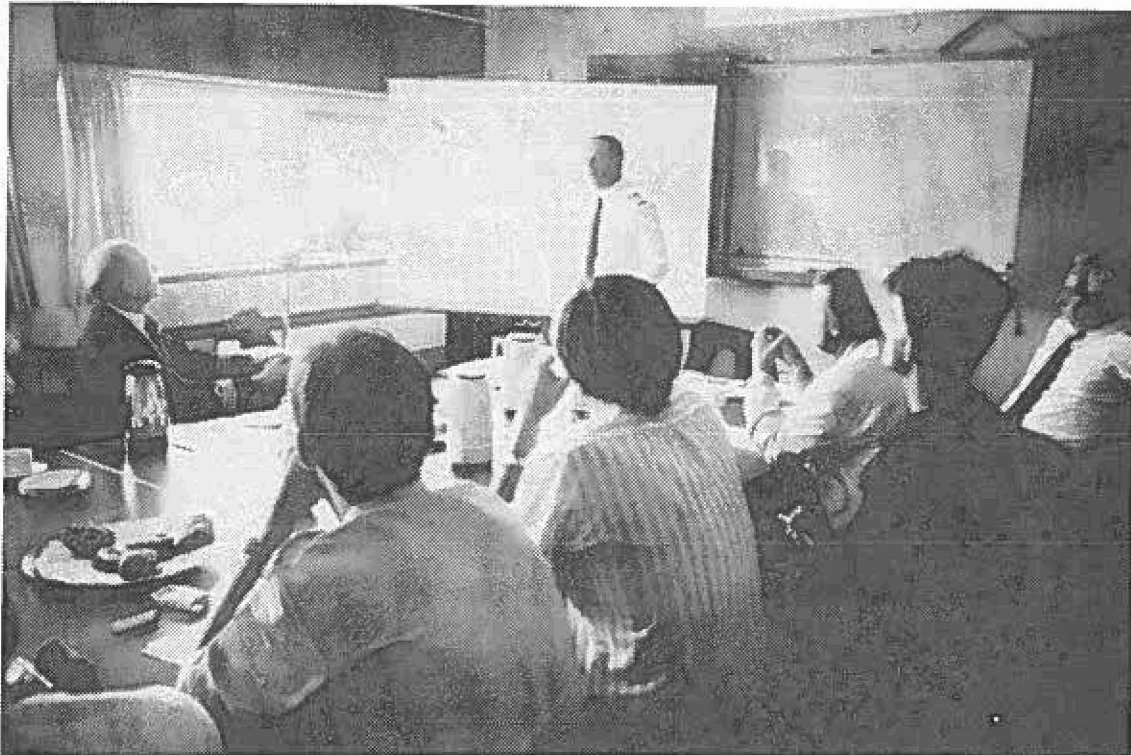
NATO efter ganske kort tids forløb være tvunget til at opgive forsvaret af Europa og dermed en væsentlig del af den frie verden.

Her i landet varetages konvojsejladsen af rådighedsofficerer, d.v.s. søofficerer, der engang har forladt Søværnet, men som ombytter det nålestribe jakkesæt med uniformen de gange om året, hvor der kaldes på dem. Det giver en lang række fordele for Søværnet og en festlig afbrydelse af dagligdagen for de implicerede.

Under dette års SHARP SPEAR var der chartret ialt 34 handelsskibe fra forskellige lande til at indgå i øvelsen sammen med de flere hundrede orlogsskibe og flyvemaskiner fra forskellige NATO-lande.

Danmark stillede med 3 handelsskibe indchartret fra Stevns Multi Ships i Svendborg.

Det specielle ved dette års øvelse var, at den koncentrerede sig om de kystnære områder, og at konvojerne var korte, men med en mængde "kommen og gåen" af de handelsskibe, der skulle eskorteres. Dette stillede krav til såvel konvojchefer som til den organisation i land, Naval Control of Shipping organisationen (NCS), der er ansvarlig for, at de civile skibe kommer sikkert frem over havene.

Konvojchefer undervises på Kampinformationskursus. (HCDK FOT).

De konvojer, danske søofficerer sejlede med, gik mellem havnene i Nordsøen, men da alle danskerne havde fået genopfrisket færdighederne på et "konvojchef-opfrisker-kursus" på Kampinforma-tionskursus i Frederikshavn weekenden før, gik det som smurt, og alle konvojernes skibe kom helskindet frem til deres bestemmel-sessteder.

En af konvojerne blev anført af en dansk konvojchef og hans stab, og her afprøvedes med held, for første gang, også at benyt-te hjemsendt og nu genindkaldt kommunikationspersonel.

Hermed er konvojtjenesten overgået til helt og fuldt at væ-re et job for "civilister i uniform".

Den "danske" konvoj udgik fra Hull i Østengland og skulle i øvelsen forlægge gennem ubådsinficerede og lufttruede farvande til Frederikshavn.

Konvojen bestod af flagskibet STEVNS SUPPLIER samt et norsk og et hollandsk handelsskib. Senere under konvojereringen sluttede der sig også et par tyske forsyningsskibe til den lille gruppe, der under skarp bevogtning af nogle af de mest slagkraftige or-logsskibe i denne del af NATO kæmpede sig frem over havet.

Alle de konvojmæssige discipliner blev trænet. Minestryge-re fra forskellige nationer ledte konvojen sikkert gennem snævre, minestrøgne ruter, ubådsangreb blev afværget ved hjælp af dristi-ge manøvrer (det er selvfølgelig un-fair, men en stor del af kon-vojofficererne er tidligere ubåds-officerer, så de ved, hvad de angribende ubåde tænker, og kan komme dem i forkøbet), og for-skellige former for interne kommunikationsøvelser blev afviklet til konvojchefens fulde tilfredshed.

Og alt imens tordnede med jævne mellemrum jagerbomberne fra forskellige landes Flyvevåben i lav højde hen over hovederne på konvojens skibe og affyrede lyskugler og foretog sig drabelige ting. Det rystede dog ikke konvojens søfolk, for de beskyttende orlogsskibe kunne melde, at alle fjendtlige fly var simuleret skudt ned, længe inden de kom så tæt på, at de kunne gøre skade.

Konvojen nåede efter mange genvordigheder uskadt frem til Frederikshavn, hvor den efterfølgende konvojkonference gav rig lejlighed til at gennemgå øvelsens gode sider, og hvad der kunne gøres bedre. En gennemgående erfaring fra såvel denne som fra an-dre konvojøvelser er, at handelsskibenes besætninger dels er sær-deles motiverede og dels på meget kort tid opnår en høj grad af

kompetence og forståelse for, hvad et handelsskib selv kan gøre for at komme sikkert igennem et truet område.

Anden Verdenskrigs konvojsejlad er således blevet moderniseret og fungerer i dag så effektivt, at det vil være væsentligt sikrere for den civile skibsfart at færdes på havet i en spændingssituation. Og i denne effektivisering og optræning deltager rådighedsofficerer fra det danske Søværn.

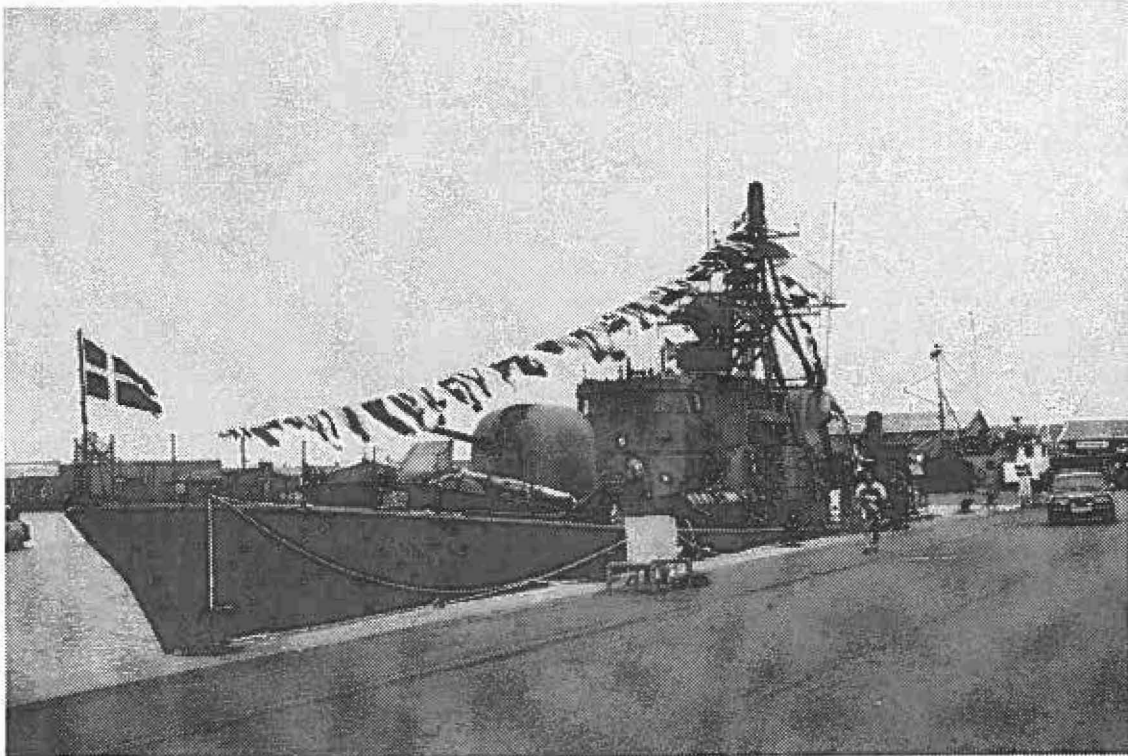
(H.C.Dahlerup Koch)

"PETER TORDENSKJOLD" på besøg i "PETER TORDENSKJOLD"

På den ærværdige gamle KREBS' skole er klasserne opkaldt efter berømte danskere, som har gjort Danmarks navn kendt ude omkring i verden, blandt andet H.C. Andersen, Absalon og de to dansk/norske berømtheder Ludvig Holberg og Peter Tordenskjold. Da chefen for korvetten PETER TORDENSKJOLD havde gået i 3. klasse PETER TORDENSKJOLD (for 39 år siden.) blev skolen spurgt, om der var interesse i klassen for at aflægge besøg. Begge 3. klasser, PETER TORDENSKJOLD og NIELS EBBESEN, i alt 33 elever på 9-10 år, 4 elever fra 8. klasse og 3 lærere kom i to timer. De kom med "Hønen", gik tur på "Sixtus", var oppe i toppen af Mastekranen og herefter på rundvisning ombord i korvetten. Bortset fra, at nogle af pigerne syntes, "at der lugtede af olie og benzin i maskinrummene" gik det fint, men det må vi jo se at få lavet om på. I en gættekonkurrence om, hvormange hestekræfter gasturbinen yder, gættede børnene på mellem 30 HK og 18.000.000 HK. (Det rigtige tal er omkring 25.000 HK). Forventningerne blandt eleverne var store, og da der til afslutning blev serveret cacao og wienerbrød, sagde to af eleverne: "Det er den bedste tur vi har været på - nogensinde!"

(PETO)

Torpedobåden RODSTEEN på besøg i adoptionsbyen Hanstholm

RODSTEEN forføjet i adoptionsbyen Hanstholm's havn.

(RODS FOT)

Torpedobåden RODSTEEN (RODS) aflagde i weekenden 22-25. september sit årlige tilbagevendende besøg i adoptionsbyen Hanstholm.

Turen til det nordvestjyske foregik i to etaper, idet RODS, efter en pragtfuld forlægning gennem den naturskønne Limfjord i mildt sensommervejr torsdag anløb Thisted for natten.

Fredag morgen steg 10 gæster fra Hanstholm kommune og marineforening ombord, for at deltage i den sidste del af forlægningen mod Hanstholm. Tåge forhindrede desværre den helt store naturoplevelse gennem Limfjorden, men gæsterne havde dog god lejlighed til at opleve dagliglivet ombord på byens adoptionsskib. Præsentationsturens ubetingede højdepunkt var en demonstration af torpedobådens imponerende manøvreverner ved høj fart på et tåget og fuldstændig havblik Vesterhav.

På slaget 1500 stod RODS parademæssigt ind i Hanstholm havn. Umiddelbart efter ankomsten startede forberedelserne til afte-

nens cocktailparty, som med stor succes blev afviklet med ialt 40 indbudte gæster fra kommunen, marineforeningen og byens erhvervsliv.

Lørdag morgen var der genvisit på Hanstholm rådhus, hvor kommunen havde inviteret besætningen på udvidet morgenmad med kraftigt maritimt islæt (the og rom). En tæt tåge indhyllede stadig Hanstholm, og en planlagt rundtur i byens, efter sigende, meget naturskønne opland måtte derfor aflyses. Det gav til gengæld mulighed for at udvide besøget på Thisted Bryghus, som efter en interessant rundvisning var vært ved et storslået frokostarrangement med diverse smagsprøver på bryggeriets navnkundige formåen.

Eftermiddagens næste programpunkt var et besøg på det imponerende store fæstningsanlæg, som siden 2. Verdenskrig har domineret landskabet omkring Hanstholm. I mellemtiden var RODS åbnet for offentligheden, og ikke færre end 178 mennesker trodse de regn og tåge for at tage byens adoptionsbarn i nærmere øjesyn.

Den begivenhedsrige dag sluttede med en særdeles hyggelig "sømandsmiddag" (skipperlabskovs) i marineforeningens smukt indrettede marinestue med udsigt over det ganske Vesterhav.

Søndag formiddag afvikledes en venskabskamp i fodbold mellem RODS og marineforeningen. Traditionen tro endte kampen uafgjort. Ovenpå de voldsomme fysiske anstrengelser var marineforeningen vært ved en særdeles velfortjent frokost, medens vagtholdet kunne byde 270 gæster velkommen på RODS, som endnu en gang var åbnet for offentligheden.

Mandag morgen tog RODS afsked med Hanstholm. 8 gæster fra kommunen sejlede med til Nykøbing Mors, hvorefter RODS fortsatte den lange forlægning hjem til Holmen.

Hanstholm er som bekendt en by med en lang maritim tradition. Byen er stadig nært knyttet til havet og i betragtning af byens størrelse kan de ialt 448 besøgende da også ses som et klart udtryk for den positive interesse, som RODS var genstand for weekenden igennem. Besøget i Hanstholm var i enhver henseende en succes, som RODS glæder sig meget til at gentage i de kommende år.

(RODS)

Operation stud sø

Søværnets Officersskole (SOS) havde for år tilbage en tradition, der bestod i, at skolen hvert år inviterede et antal gymnasieelever til København for at give en orientering om officersgerningen i Søværnet, beskrive mulighederne for optagelse på SOS samt være vært ved en demonstrationssejls ombord i nogle af søværnets kampenheder.

Sidste år blev traditionen genoptaget, hvor et antal elever fra Fyns amt var inviteret til at deltage i arrangementet. I år valgte SOS så at gennemføre orienteringsbesøget for elever fra gymnasieskoler i Frederiksborg, Vestsjælland og Storstrøms amter.

I besøget deltog 49 gymnasieelever (m/k) fra 12 forskellige gymnasier, samt tre studievejledere.

Gæsterne mødte kl. 1000 på Københavns Hovedbanegård, hvor de blev modtaget af 7 værtskadetter (m/k), der bød dem velkommen. Dernæst gik turen til Holmen og SOS, hvor deltagerne fik en orientering om uddannelses- og karrieremuligheder i Søværnet. Herefter var der rundvisning på skolen, som også var vært ved en let frokost bestående af bixsemad.

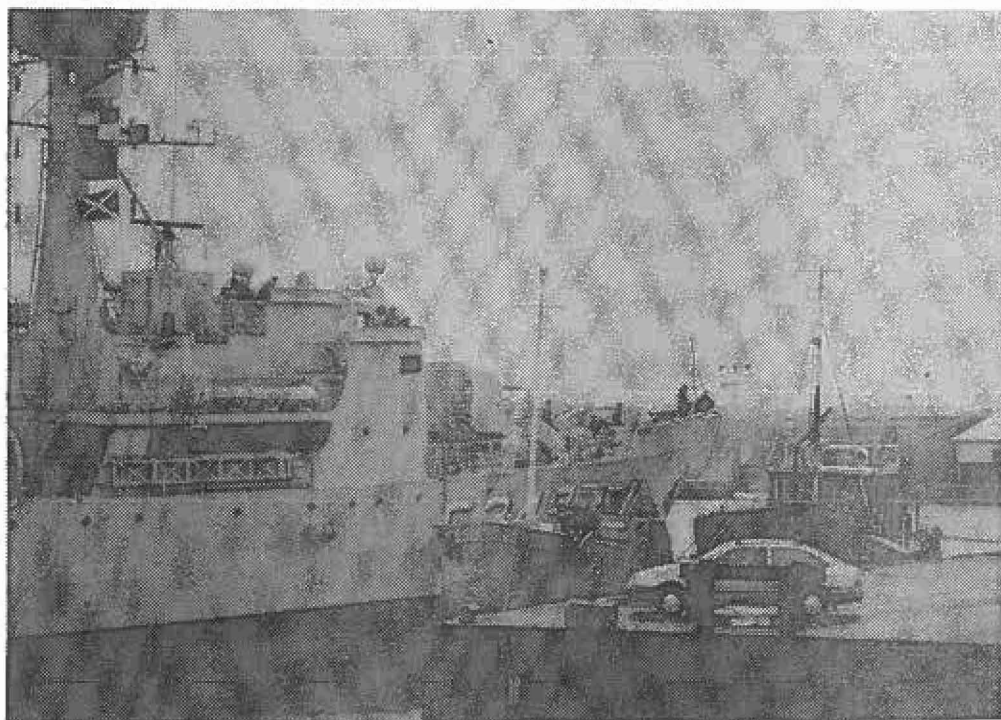
Elever og studievejleder fra Allerød Gymnasium ombord på torpedobåden HUITFELDT i Hundested havn. (SOS FOT)

SVN ORT

Efter frokosten blev alle transporteret til Hundested, og i 7 mindre grupper med hver en værtskadet gik man ombord i enheder af WILLEMOES-klassen. Her deltog HAMMER, HUITFELDT, NORBY, RODSTEN og SEHESTED. Efter en kort forlægning blev 2 af grupperne overført til korvetter af NIELS JUEL-klassen. Her deltog OLFERT FISCHER OG PETER TORDENSKIOLD. Et større program løb nu af stablen, til ære for gæsterne, omfattende en luftmålsskydning, en helikopterflyvning, en mandskabsoverførelse til helikopter, en optankning af helikopter svævende over agterdæk af korvet samt en opvisning i formationssejlad under høj fart. Herudover var der i enhederne arrangeret rundvisninger ombord bl.a. i O-rum og maskinrum, og af de mere morsomme tiltag, var afprøvning af det nye højtryksslukningsgrej, der nær havde væltet et par studerende.

Dagen sluttede kl.1900, hvor alle atter blev sat i land i Hundested. Herfra var der transport til henholdsvis Frederikssund-Roskilde og Hillerød-København, hvor deltagerne, møtte af indtryk efter en lang, spændende og indholdsrig dag og med en hvervebrochure i lommen, selv forestod den videre rejse hjem. En pæn del af dem ser vi nok igen. (SOS)

Inspektionsskibet VÆDDEREN på besøg i Frederikssund

VÆDDEREN under havnemanøvre i Frederikssund.

(VDRN FOT)

Inspektionsskibet VÆDDEREN (VDRN) aflagde 3. - 6. november besøg i Frederikssund og gennemførte arrangementer for byens borgere de tre første dage.

Turen til Frederikssund går gennem Roskilde Fjord, og den begrænsede plads i fjorden gør VDRN til det største orlogsskib, der nogensinde har været i Frederikssund. Men hvor pladsen manglede i fjorden, var der til gengæld rigeligt af hjerte-og husrum fra ankomst til afgang.

Umiddelbart efter ankomst aflagdes besøg hos borgmesteren, og til en efterfølgende frokost ombord var indbudt Marineforeningen, politimesteren, havnemesteren, kommunalbestyrelsen, borgmesteren og skydelejrkommandanten fra Jægersprislejren.

Både lørdag og søndag holdt VDRN åbent skib mellem 1400 og 1600 til glæde for i alt 1120 Frederikssund-borgere, der blandt andet kunne se LYNX S-249 helikopter starte og lande samt en specialudstilling over VDRN's fiskeriinspektionsopgaver, arrangeret i hangaren. Til lejligheden var skaffet plancher fra Inspektionsseskadren (ISE) og Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste (FOV) og de besøgende kunne få indblik i den påklædning og de redskaber og papirer, der er nødvendige for at udføre fiskeriinspektion. FOV havde til lejligheden endvidere stillet en udstillingsbus til rådighed, således at besøgende kunne få yderligere informationer om Søværnets øvrige aktiviteter.

Arrangementerne var begunstiget af et, efter årstiden, godt vejr med nogen sol og tørvejr, og de besøgende fik for langt de flestes vedkommende mulighed til for første gang at stifte bekendskab med et fiskeriinspektionsskibs opgaver og organisation.

Flere besøgende var selv gamle ISE-sejlere, og alle udtrykte begejstring over, at et besøg af VDRN havde kunnet lade sig gøre.

Frederikssund havde for en weekend fået deres egen Langelinie kaj, hvor søndagsudflugten gik til et af flådens store skibe, med børn og bedsteforældre for at opleve Søværnet på nært hold i deres egen by.

(VDRN)

Kursus for flyver- og orlogspræster

Det årlige kursus for flyver- og orlogspræster blev i år afviklet på Flyvestation Tórshavn i perioden mandag 7. til fredag 11. august med flyvevåbnet som vært.

Det er hensigten med de årlige tilbagevendende kurser at holde flyver- og oplogspræsterne á jour med hensyn til den tekniske og personelmæssige situation i forsvaret, samtidig med at de får et førstehånds kendskab til flyvevåbnets og søværnets tjenestesteder, ligesom der lægges vægt på en grundig orientering om de lokale, ikke mindst kirkelige forhold.

Kurserne foregår skiftevis på et tjenestested i flyvevåbnet og søværnet som et led i den kursusvirksomhed, der afholdes af inspektøren for det pågældende værn. Kurserne planlægges og ledes af den pågældende værnsprovst i forbindelse med den officer i Forsvarskommandoen, der administrerer værnets kirkelige betjening.

Transporten til og fra Færøerne foregik med flyvevåbnets C-130 Hercules fra Flyvestation Værløse via Karup til Vágar Lufthavn.

Mandag aften gav flyverpræst Lisbeth Michelsen en generel orientering om færøske forhold. Lisbeth Michelsen, der selv er færing, og som har været præst og teologisk lærer i Tórshavn, havde givet sit på en gang instruktive og stærkt personligt prægede foredrag titlen "Mit Færø-land - Færøerne".

Tirsdag formiddag blev der under ledelse af chefen for Flyvestation Tórshavn givet et orientering om flyvestationens historie, opgaver og organisation efterfulgt af en rundvisning i det operative område. Samme eftermiddag besøgte kurset Færøernes Kommando i Tórshavn, hvor man fik en grundig orientering først og fremmest om fiskeriinspektionen omkring Færøerne, men også om de mange andre opgaver, ikke mindst af civil art, som søværnet løser for den færøske befolkning.

Tirsdag aften var afsat til gudstjeneste i Tórshavns gamle kirke med Færøernes vicebiskop E.P. Vilhelm som prædikant. Efter gudstjenesten var der en uformel drøftelse af de kirkelige forhold på Færøerne mellem vicebiskoppen og kursets deltagere på Flyvestation Tórshavn.

Om onsdagen var kurset henlagt til inspektionsskibet HVID-BJØRNEN, hvor man under en sejlads øst om nordøerne fik lejlighed til at stifte bekendtskab med inspektionstjenestens opgaver og arbejdsvilkår, herunder boarding i forbindelse med inspektionsbesøg og helikopterflyvning. Også med hensyn til vejret var sejladsen rimeligt realistisk, da det hele dagen var tåget med regn og rusk. På kurset for flyver- og orlogspræster 1988 på Søværnets Eksercerskole i Auderød var sikkerhedsforhold og redningsmidler ombord blevet demonstreret, nu fik man under sejladsen med HVIDBJØRNEN lejlighed til at opleve dem i praksis.

Onsdag aften var der en drøftelse af tjenesten som flyver- og orlogspræster. Drøftelserne blev indledt af feltprovst J. Rodes redegørelse for sin tjeneste som feltpræst ved det danske stabsskompagni, der indgår i FN's militære styrker i Namibia til sikring af overgangen fra sydafrikansk administration til selvstændighed. Ikke mindst var det både overraskende og tankevækkende at høre om feltpræstens centrale, formidlende rolle som præst i forhold til civilbefolkningen, der for 90 procents vedkommende er kristne.

Torsdag formiddag og eftermiddag var afsat til en studietur på Streymoy, Eysturoy og i Tórshavn tilrettelagt af flyverpræst Lisbeth Michelsen med henblik på en orientering om øernes geografiske, erhvervsmæssige, historiske og kirkelige forhold. Et højdepunkt var besøget på kongsbondgården i Kirkjubøur, hvor kursusedtagerne blev modtaget af kongsbondens søn med en dram skænket i et vædderhorn. Under den medbragte frokost, der blev indtaget i gårdens middelalderlige røgstue, fortalte kongsbondens hustru om stedets historie, hvorefter man besøgte ruinerne af Magnus-katedralen og Kirkjubøur nyrestaurerede sognekirke.

Efter hjemkomsten fra studieturen gav Inspektøren for Flyvevåbnet, en redegørelse for forswarets aktuelle situation i forbindelse med det indgåede forsvarsforlig. Redegørelsen blev efterfulgt af en livlig og frugtbar debat. Ikke mindst gav den politiske beslutning om at øge antallet af værnepligtige i forsvarret, set i relation både til forswarets interne situation og til forsvarsforhold til samfundet som helhed, stof til overvejelse og diskussion.

Om fredagen kunne kursusedtagerne vende hjem efter et intenst og udbytterigt kursus. Også hjemrejsen skete under realis-

tiske forhold: Lige til det sidste var det uvist, om flyvevåb-
nets Hercules-maskine kunne lande på Váger Lufthavn for at hente
kurset. Skyerne lettede imidlertid netop så meget, at det kunne
lade sig gøre, og man nåede rettidigt tilbage til Karup og Vær-
løse.

(Peter Balslev-Clausen, orlogspræst)

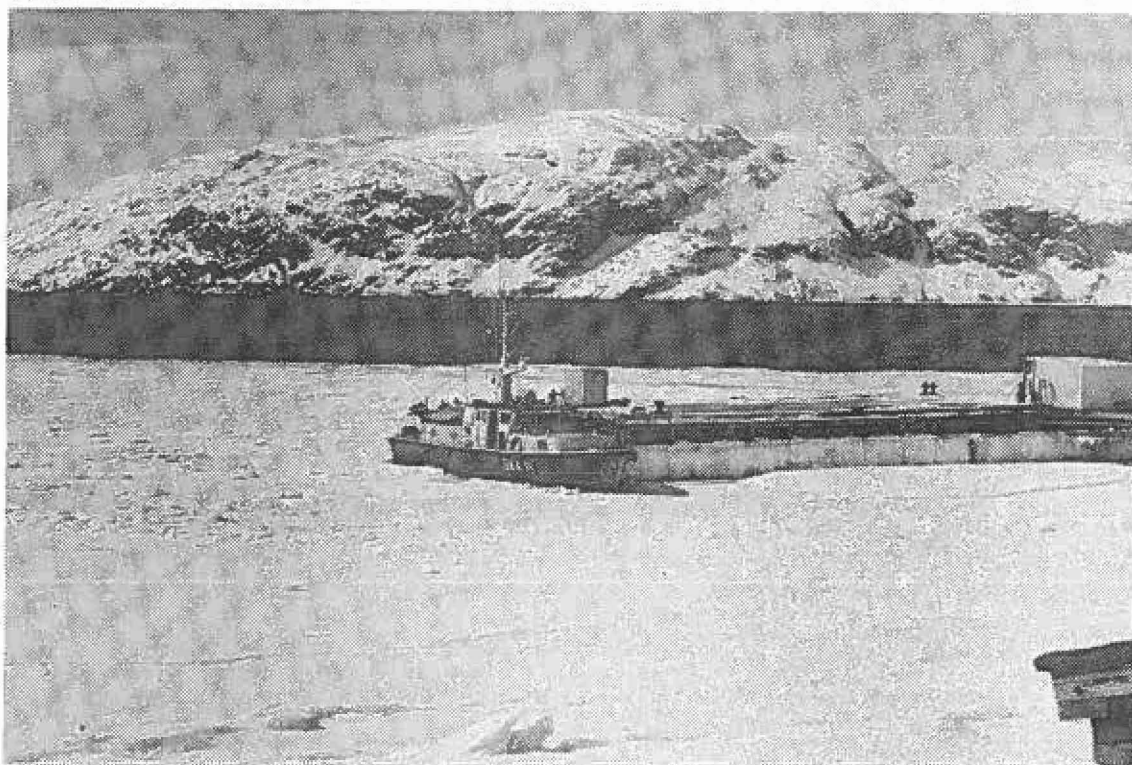
Søopmålingen 1989

Søopmåling Danmark (SOD) var i 1989 (4. april - 13. oktober)
sammensat af:

- 4 opmålingsskibe af SKA 11-typen.
- 2 opmålingsbåde af O-bådstypen.

Søopmåling Grønland (SGL) var i 1989 sammensat af:

- 2 opmålingsskibe af SKA 11-typen.
- 1 inspektionskutter (TULUGAQ).

SKA 11 ved kaj i Grønnedal ved sæsonstart.

(SGL FOT)

For at udnytte personel og materiel bedst muligt var SOD derfor opdelt og opererede som følger:

- i gruppe bestående af SKA 13 og SKA 15. Denne gruppe færdiggjorde opmålingen udfor Rødsand, samt fortsatte nyopmålingen op langs Falster østkyst til Hesnæs. De foretagne opmålinger skal anvendes i en ny serie søkort i målestoksforholdet 1:70000, som er under udarbejdelse i Kort og Matrikelstyrelsen, Søkortafdelingen.
- i gruppen bestående af SKA 14 og 2 O-både. Denne gruppe foretog en opmåling af de læge områder udfor Sejerø NW spids. Denne opgave blev udført på grund af mange meldinger om sten og læge dybder, som ikke fandtes i den gamle opmåling.
Ligeledes foretog gruppen en specialopmåling af et område i Guldborgsund omkring Guldborgsund-tunnellen.
- SKA 16 foretog i første halvdel af sæsonen lodsrevision fra Flensborg fjord gennem Lillebælt til Limfjorden. De indsamlede data vil indgå i en revision af Den danske Lods, bind 2.
I anden halvdel af sæsonen blev SKA 16 udrustet med side-scan-sonar og foretog kontrolundersøgelse af det forbudte område i Kalø Vig, samt side-scan-sonar undersøgelser af rute T mellem Gedser Rev og Kadetrenden.

SGL har ikke været udrustet siden 1980, dels på grund af manglende materiel, dels på grund af manglende personel. I slutningen af 1988 blev det besluttet at udruste SGL i 1989. Samtidig blev det besluttet at flytte udrustningsbaseringen af SGL fra Nuuk/Godthåb til Grønnedal.

I Grønnedal er der bygget en hal til opbevaring af SKA-bådene udenfor sæsonen. I hallen er der plads til 4 SKA-både og lagerplads til reservedele. Ligeledes er der blevet etableret en ophalerbedding i forbindelse med bådhallen.

SGL bestod i 1989 af SKA 11 og SKA 12 samt inspektionsskutten TULUGAQ. TULUGAQ indgik dog først i SGL fra den 25. maj på grund af værftophold i Danmark.

Første prioritet for opmålingen ved Grønland ligger i Julianehåbsbugten, men på grund af megen is i dette område i foråret, blev det besluttet at starte opmåling i indenskærsruten syd for Sisimiut/Holsteinsborg.

Midt i sæsonen forlagdes sydovert til Julianehåbsbugten, hvor man startede opmålingen i farvandet omkring Saarloq. Denne opmåling blev dog generet en del.

Inspektionskutteren TULUGAQ blev anvendt til radaropmåling i fjorde, som sidebåd for SKA-bådene, samt som depotskib for SKA-bådene.

Motorola Falcon stationsopstilling.

(SGL FOT)

Ved søopmålingen foregår der en stadig modernisering af opmålingsudstyret. I 1989 blev der indkøbt et nyt positionssystem af typen Motorola Falcon med solceller til brug ved Grønland. Ligeledes står Søopmålingen for at skulle anskaffe et nyt data-link-system til overførsel af dybdedata fra sidebåde og styredata til sidebåde.

Søopmålingens planer for 1990 er en fortsættelse af nyopmåling i danske og grønlandske farvande. I planerne indgår dog ik-

ke udrustningen af TØRBJØRN, da personelsituationen i søopmålingen er meget anstrengt. Der mangler 2 opmålere og der er 2 opmålere under uddannelse i England, således at Søopmålingen i en periode i 1990 mangler 4 uddannede søopmålere.

(FRV)

Uddannelse i Søværnet

Tilgangen af nyuddannede officerer (OGU) til sejlene tjenester er nu på sit højeste efter at chefen for Søværnets Officersskole den 1. november udnævnte 49 premierløjtnanter. Dette hold omfatter traditionelt uddannede OGU af linierne operation og teknik, samt 11 tidligere officerer (R), der er blevet uddannet efter den fremtidige uddannelsesplan, der forudsætter skibsfører- eller maskinmestereksamen som startgrundlag.

Omlægningen af uddannelsen til teknisk linie, hvor uddannelsesretningerne maskin og elektronik kombineres, er iværksat på værkstedsskoleniveau, således at det første aspirant II hold kan starte på Søværnets Officersskole primo november 1990.

Videreuddannelse for officerer med rådighedskontrakt er påbegyndt på Forsvarets Brevskole, hvor det første hold på 12 mand er igang med den 1 årige uddannelse, der afsluttes med 8 dages tilstedeværelsesdel ved Søværnets Kampinformationskursus, Frederikshavn.

Planer for videreuddannelsenstrin II (VUT II/L-OF/R) er under udarbejdelse og uddannelsen, der kvalificerer til udnævnelse til orlogskaptajn med tjeneste på højeste funktionsniveau, ventes iværksat i 1992.

Stampersoneluddannelserne er i årets løb gennemført som planlagt og uden større ændringer.

Pr. januar 1991 nedlægges den civile sygehjælperuddannelse og erstattes af en sundhedsuddannelse, hvor bl.a. sygehjælperfunktionen nedlægges og der oprettes en 1 årig NIVEAU 1-uddannelse, der bliver en blanding af en sygehjælper og en hjemmehjælper. Dette tiltag bevirker at den netop etablerede sygehjælperuddannelse i søværnet med tilhørende aftaler med civile sygehjælpereskoler må ændres - et arbejde som er påbegyndt i år.

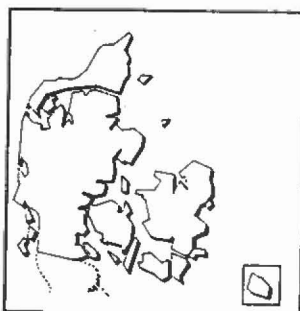
Artillerikursus Sjøllands Odde set fra syd.

(ASO FOT)

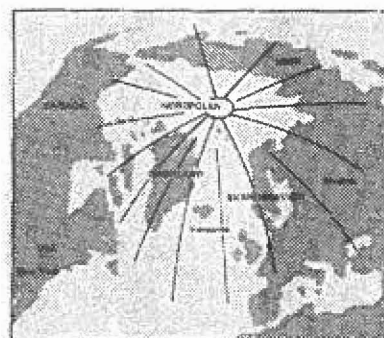
Ved lov af december 1988 blev betingelserne for erhvervelse af sønæringsbevis som skibskok ændret, således at den nyetable-rede skibskokkeuddannelse i søværnet ikke længere kan gennemfø-res. De sidste elever til uddannelsen er således antaget og der arbejdes med at finde en anden relevant uddannelse med civilkom-petence.

Der arbejdes med den omlægning af lærlingeuddannelserne, som "Lov om erhvervsuddannelsen" af 5. april 1989 foreskriver. En ændring, som sammen med søværnets undersøgelser på området be-virker, at de faglige uddannelser på manuelt niveau ændres til en strømt teknisk grunduddannelse med direkte rekruttering fra folkeskolens afgangsklasser. Loven træder i kraft pr. 1. januar 1991 og uddannelserne forventes oprettet i løbet af 1991.

(MST)

Ind- og udland kort

Roser til Søværnet

Tidsskriftet "Søfart" anvender i sit november nummer 2½ af sine 12 sider til en detaljeret beskrivelse af konstruktion og udstyr i søværnets STANDARD FLEX-enheder.

På forsiden har tidsskriftet nedenstående billede med tekst, der bl.a. fremhæver projektets unikke karakter og den interesse, der i udlandet er omkring dette rent danske projekt.

Søværnets Materielkommando har naturligvis glædet sig over denne venlige omtale i det danske søfartsblad og videregiver hermed forsideartiklen til alle de mange i det øvrige søværn, som har været med i udviklingen og som fortsat arbejder med på at gøre projektet til den succes, det skal være.

(Søfart FOT)

"Tupperware-klassen..." skriver Søfart og fortsætter: "Det danske vid fornægter sig ikke, måske især i Søværnet med ofte trange forhold at virke under i barskt miljø, så udover at sejle i youghurtbægre er klassebetegnelsen for Standard Flex'erne i folkemunde blevet til Tupperware. Men tilbage i det seriøse er der tale om alt andet end massefremstillet husgeråd. Der er faktisk tale om en nyskabelse, som har påkaldt sig stor udenlandsk interesse fra storebror, US Navy, og så langt borte som Australien. Søværnets Materielkommando står med palmerne, efter at der skulle gøres en dyd af nødvendigheden og tænkes nye tanker. De mødes - også i dette land - ofte af megen skepsis - vel ikke mindst i et så traditionelt værn som det maritime - men alle gode kræfter hos de professionelle orlogsfolk og deres håndgangne ingeniører blev sat ind sammen med gode råd og ideer fra de civile sagkyndige. Nu sejler det første helt dansk-byggede resultat af alle anstrengelserne, "Hajen". Den er at se herover - første gang forresten Søfart har et orlogsskib på forsiden i farver ud af 185 udgaver i det nye format - og på siderne 6, 7 og 10 er der mere at læse om det unikke orlogsskib. Her er kun at tilføje, at det snart bliver svært at diske op med mere for at aflive folketings-myten om, at dansk skibsbygning er forældet. Indenfor et år har danske værfter præsenteret verdens største containerskib, verdens første tankskib med enmands-betjent bro og nu noget helt enestående i Nato - altsammen high-tech i højeste potens. Hvad med et anerkendende ord fra Christiansborg? Det plejer sommetider at hjælpe på arbejdsglæden..."

(CH SMK)

Ny amerikansk undervandsbåd navngivet

Trident undervandsbåden WEST VIRGINIA (SSBN 736) blev navngivet 14. oktober, beretter GENERAL DYNAMICS World. WEST VIRGINIA er den 11. Trident bygget ved Electric Boat og den tredje med det avancerede Trident II (D-5) missil installeret. Skibsværftet i Groton, Connecticut, inviterede over 3.700 gæster til navngivningen her iblandt West Virginias senator Robert C. Byrd, hvis hustru er skibets gudmoder. I sin tale til den nye besætning

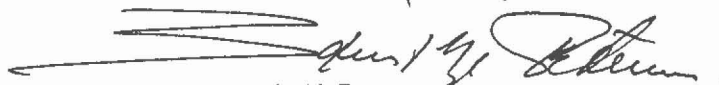
fremhævede senatoren dennes afskrækkende mission, som altid skal erindres. "Hvis vi nogensinde affyrer et missil fra WEST VIRGINIA vil vort grundlæggende mål at forhindre krig være slået fejl... Når i keder jer på de lange patruljer, når intet sker, så husk, at da har I succes med jeres mission, og at millioner af jeres landsmænd stoler på jer som deres sikkerhed". Herefter navngav Mrs. Byrd undervandsbåden med champagne fra staten West Virginia. Naval Sea System Command har i øvrigt indgået kontrakt med Electric Boat om bygning af den 17. OHIO-klasse Trident atomdrevne og missilbærende undervandsbåd. Kontrakten beløber sig til ca. 4. mia. kr. og levering skal finde sted i 1995.

Hangarskibet CHARLES de GAULLE

Frankrig planlægger et atomdrevet hangarskib CHARLES de Gaulle i operativ tjeneste i 1998, skriver Jane's DEFENCE weekly. CHARLES de GAULLE søsættes i 1994 og vil skyde 27 knob. Den relative langsomme fart for et hangarskib, der kun overgås af Spaniens hangarskib PRINCIPE d'ASTURIAS med 26 knob, skyldes anvendelse af nuclear fremdrivningsreaktorer udviklet primært til de franske Le TRIOMPHANT undervandsbåde(SSBN). CHARLES de GAULLE's fart er accepteret med henvisning til hangarskibets magtfulde flygruppe omfattende ca. 40 fly i 15-20 tons størrelse, hvilket kun overgås af amerikanske hangarskibe. Det bemærkes endvidere, at det nye sovjetiske hangarskib TBILISI vil skyde mere end 30 knob.

NATO fregatprojektet

Fem nationer er rede til at fortsætte i NATO fregatprojektet benævnt NATO Frigate Replacement 90 (NFR 90) skriver Jane's DEFENCE weekly. De fem nationer er Holland, Spanien, Vesttyskland, Canada og USA. Fregatprojektet's definitionsfase planlægges genoptaget efter at England, Frankrig og Italien har trukket sig ud af det tidligere otte-nations NATO projekt. USA's behov for NFR 90 angives til 18 fregatter, Vesttyskland fire fregatter, Canada seks, Spanien fem og Holand 2. Før udtrædelse af projektet var England's behov 12 fregatter, Italien otte og Frankrig fire. Udviklingsomkostningerne skal nu fordeles med en større byrde for de fem tilbageblivne nationer.

S. T. Petersen
Kontreadmiral
Inspektør for Søværnet